

ACZKOLWIEK (901) *cn*

aczkolwiek (886), acz kolwiek (15).

Wszystkie samogłoski jasne.

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI i XVIII w.

1. Wskazuje na stosunek przyzwalający; chociaż, jakkolwiek, mimo że; *quanquam* Mącz, Calag, Calep, Cn; *etsi, licet, tametsi* Mącz, Calep, Cn; *quamvis* Mącz, Cn (869) :

A. Wprowadza wypowiedzenie okolicznikowe przyzwolenia (295) :

a. W pozycji przed wypowiedzeniem nadrzędnym (195) : *PowUrb* +4; *MetrKor* 61/223; *RejPs* 98; *SeklKat* Z3v; aczkolwiek ięft w zakrytości grzech twoy podeyrzana nieco ięftes widziana *HistAl* B3v (2); *GroicPorz* B3v; *BielKron* 185v; *Mącz* 337d (2); *SienLek* 11 (2); Aczkolwiekci fie więc tak zda [...] Niewierze themu ani miey tey nadzieie *RejPos* 167 (3); *RejPosWstaw* 143²; *CzechRozm* A3; *CzechEp* 119;

W szeregu: »aczkolwiek ... aczkolwiek«: aczkolwiek był zły [jawnogrzesznik] / aczkolwiek były złe a iawne wŹytki fprawy iego/ iz vniżył Pánu myfl a ferce swoie/ Źuchay co Pan o nim powiedáć raczy: Iz odŹedł nierowno bęđąc wŹprawiedliwiony [...] niŹli on pyŹny a nádęty Licemiernik *RejPos* 201v.

Połączenia; *cum ... tum vero, licet ... tamen* Mącz (180): »aczkolwiek ... ale« (26): *LibLeg* 11/10v; Bo áczem kolwiek ięft podczęłciá vdřezcon wniektorych rzeczach ále fie nic nieftáram wŹpomináiąc obietnice twoie *RejPs* 183v (2); aczkolwiek iey [matce swojej] był krol obiecał vczynić o cobykolwiek proŹiła/ ále gdy to wyrzeklá/ rozgniewał fie Sálomon *BielKron* 76; aczkolwiek ich [Turków] Alkoran niedopuŹcza żadnego Gáurá miedzy imi mieć/ ále obrzezány krzeŹciánin niemoże od nich wynidź fwą wołá. *BielKron* 260v (13); *RejPos* 14; Aczkolwiek było ięfcze co mowić o Bogu Oycu: ále áby fie iuŹ porzádek przedfiewięzięcia moiego nie tárگاł/ wŹyŹftkiego zániecham *CzechRozm* 11; *ModrzBaz* 45 (2); *SkarJedn* 339 (2); *WujNT* 697; *SarnStat* 1148 (2); *SkarKaz* 483b.

»aczkolwiek ... jednak« (16): *KuczbKat* 45; *WujJudConf* 176v (2); *CzechRozm* 217 (3); Bo aczkolwiek mogł fie Źam fnádnie wŹyŹftkich krzywd Źwych pomŹcić: iednák tego nigdy nie czynił *CzechEp* 18; Zá ktorego [Źw. Szczepana] aczkolwiek y Piotr y infzy ApoŹtołowie żyli/ iednák fie Stefan na żadnego z nich nie ogládał *CzechEp* 329 (9); *LatHar* 155.

»aczkolwiek ... jedno«: KOloman wzgárdził pleŹzem a Źtolec krolewki przyiáł/ aczkolwiek po temu nie miał vrody/ iedno przez bráta młódŹzego dobroć *BielKron* 301v.

»aczkolwiek ... lecz« (3): *LibMal* 1552/171; aczkolwiekby mogły być [Źlwa X.K.]/ dla dwu przyczyn Źlufznie odrzucone [...] Lecź [...] ná nie ták odpowiedamy *CzechEp* 347 (2).

»aczkolwiek ... przedsię, przedsie« (5 : 1): Kobyła chciwa barzo ięth bo aczkolwiek iuŹ pocźnie w brzuchu przedfię z Źamczem obczuie *FalZioł* IV 10a; *GliczKsiqź* N5v; Abowiem aczkolwiekiem was zářráfował liřtem moim/ przedfie mi tego nie Źal [Quoniam et si contristavi vos in epistula, non me paenitet; Iz chociam was zasmucił w liřcie, nie Źal mi Wuj] *Leop* 2.Cor 7/8; *KuczbKat* 275; *CzechEp* 412 [401]; *LatHar* 652.

»aczkolwiek ... wszakże, wszakoź, wszak« (60 : 10 : 2): *BierEz* D3v; Aczkolwiek tako Źwięte⁸⁰ żywota byla/ wŹŹakże fie miedzy wŹyŹftkimi czynila nániŹlá. *OpecŻyw* 2v; *FalZioł* IV 27a; *GlabGad* Hv; *LibLeg* 7/11; *ComCrac* 16 (2); *LibMal* 1543/74 (2); *HistAl* D6 (2); *KromRozm* III Nv; *GroicPorz* bb;

ączkolwiek był ftarfzy Hirkanus/ wżákże go młódzy brát wypędził s kroleřtwá/ y wzyął kroleřtwo. *BielKron* 118v; KModus Cefarz/ áczkolwiek był v dobrego oyczá [...] wychowan [...] wżák mu to nic płatno nie było/ vdał fie ná wżytki niecnoty *BielKron* 150; Aćżkolwiek był dobrym řprawcą Krol Ian/ wżákże dořyc trudnořci vzywał z Węgry y z řwemi. *BielKron* 326 (23); *Mqcz* 192d; ³ 97; *KuczKat* 150; *RejPosRozpr* b4v; *RejPosWstaw* 41a (2); *BudBib* b2; *CzechRozm* 5v (7); *ModrzBaz* 66v (5); *SkarJedn* 137 (2); *SkarŻyw* 69 (2); *CzechEp* 244 (3); O řwięty Marćinie [...] O nařwięřta duřo/ ktorey áczkolwiek ręká okrutna z ćiała nie wygnála/ wżákożeř páłmy y zapłáty/ ktorá prágnyćym męceńřtwá dáia/ w niebie nie vtráćia. *LatHar* 452 (2); *SarnStat* 388 (8).

»aczkolwiek ... wżdy« (2): *BierEz* G3v; Acżkolwiek by teř moy óciec był wżiał zá niego odkup/ wżdyby przeto niebył bogářřzy *HistRzym* 5v.

»aczkolwiek ... a wszakoř, a wszakże, a wszak« (22 : 3 : 2): Acżkolwyek nyebilyřmi wyenczey vynny sprzemyerza yedno prawa řzniem vziwacz panv Voyewodzye dopvřczicz. A wřhakze rořkazalyřmi go [zbieřętego poddanego wojewody] poymacz. [...] y chczyelyřmi go panv Voyewodzye vidacz *LibLeg* 11/158 (7); *WróbŻolt* T3v; Acżkolwiek řywot moy ieřt zewřřad w wielkyem niebeřpieceńřtwie połořon [...] á wřřák mię to nic nieřrářuie *RejPs* 183v (3); *SeklWyzn* f2v; *SeklKat* A2; *HistAl* B4 (2); Atżkolwiekeřmy wiele kxiąg przettyáli: A wřzakořeřmy nic tákowego wřadnych kxięgách řácinřkich Niceńřkiego Koncylium náleřć niemogli. *KrowObr* 17 (5); *Leop Apoc arg*; *BibRadz* I 143c marg; *BielKron* 265 (2); *KwiatKsiąg* Gv (2); *RejPos* 210v (3); *SarnStat* 388 (3).

»aczkolwiek ... a wżdy« (6): Tedy im rořkázał áby řadnemu nie powiedáli/ Ale áczkolwiek im on zákázował/ á wżdy oni to tym więcey opowiedáli. *BibRadz* Mar 7/36; Przeto áczkolwiek [Połowcy] z Ruřią walczyli/ á wżdy im pomoc dawali przeciw Tátárom *BielKron* 350v; *CzechRozm* 267 (2).

»aczkolwiek ... ale jednak«: Acżkolwiek wżytki rzeçzy řá páńřkie/ ale iednář łobie zbudował dom ku řwemu ofobliwemu mieřřkaniu. *BibRadz* 336b marg.

»aczkolwiek ... ale więć«: Qui cum suis laudibus, tum vero te filio superasset omnium fortunam. Acżkolwiek řam przes řię dořić sławny był/ ále więć przes ćię tákowego řyná/ dálekoby był w więřřzá sławę á řzczeřćie przifzedł *Mqcz* 71d.

»aczkolwiek ... przedsie jednak«:bo áczkolwiek ieřteř thak wywyřřon przed řie jednář nędznem á pokornem niegářdřiř *RejPs* 205.

»aczkolwiek ... wszakże jednak« (2): Acżkolwiek ná ten ćás byli niewolniki/ wřákże jednář Bog opářřnořćią to řwoia řpráwił/ iz ořtátki pańřtwa Řydowřkiego trwály w domu Dawidowym áż do przyřřia Kryřřufowego. *BibRadz* II 22a marg; *CzechEp* 338.

»aczkolwiek ... wszakże przedsie«: áczkolwiek naymocnieyřze kxięřtá tego řwiátá przeřřádowali ogniem y mieçzem Kořcioł Pána Kryřřufow/ wřákże on przedřię zwycięćá zořtał *RejPosRozpr* c3v.

»aczkolwiek ... wszakże wżdy«: Acżkolwiek on [Manicheusz] to podobno o ćłowieku tylko rozumie [...] Wřákże wżdy to twierdzi [...] iz Bog óciec řtworzył wřytkie rzeçzy przez Ieřuřá Chřiřřufá *CzechEp* 180.

»aczkolwiek ... a wszakoř jednak, a wszakże jednak« (1 : 1): acżkolwyek tha řkoda [...] nyeodnařich řzye poddanich řřhala. a wřhakze yednak zalowalyřmi thego *LibLeg* 11/136 (2).

»aczkolwiek ... a wždy przedsię«: áczkolwiek Chrifthus wziął był od BOgá y Oycá fwoiego zupełność ducha: á wždy przedfię wodne⁶⁰ nurzánia nie opuścił/ áni nim pogárdził. *CzechRozm* 267.

»aczkolwiek ... acz ... tedy«: Vczy nas Wiará náfzá Chrześciánfka: iż áczkolwiek podobną śmierć cierpimy z infzym ftworzeniem/ y ácz z ciáblem duřzá fye rozłącza: tedy przyydzie ten czas kiedy záfye z ciáblem fye złączy *BiałKat* 175v.

»aczkolwiek ... chociaź ... chociaź ... przedsię«: Athánázy/ áczkolwiek wiele piął [...] chociaź fię zá takiego miał/ iż fłowo Boże tylko mowić chćiał: y chociaź fię też ná infzych piřmá ogládał: przedsię fłowu Bożemu to świádectwo [...] wydał: Iż ono fámo [...] dořtáteczne ieřt ku okazánium prawdy. *CzechEp* 133.

b. *W pozycji po wypowiedzeniu nadrzędnym (85)*: Zořw iuź był domu zápomniál/ Aczkolwiek żonę z dziećmi miał *BierEz* Q (2); *OpecŻyw* 15v; *ForCnR* A4v (2); *FalZioř* I 63b (3); *GlabGad* G7v (2); *MiechGlab* 60 (2); *BierRozm* 22; *LibLeg* 11/182v; *RejPs* 59 (4); I thamze v thego pana Grabowfkiego zlie dzyalacz Napyerwey yeřth poczall, Aczkolwyek pan grabowfky kv cznoczie y zawzdi prowadzil *LibMal* 1544/91; *SeklKat* Q4; *RejKupSekl* a8; *KromRozm* I L4; *KrowObr* 200; áby řzukáli Bogá [...] aczkolwiek niedáleko ieřt od koźdego z nas. [*quaerere Deum ... quamvis non longe sit ab unoquoque nostrum; aby szukali Boga ... chociaź od kaźdego z nas nie jest daleko Wuj*] *Leop Act* 17/27; Y řtałem fię [...] Tym ktorzy řą bez zakonu/ iáko bez zakonu/ (ączkolwiek nie ieřtem bez zakonu Bogu/ ále w zakonie w Kryřtuřie) abym zyřkał ty ktorzy řą bez zakonu [*Et factus sum... Exlegibus ut exlex, (non existens exlex Deo, sed inlex Christo), ut lucrifaciam exleges; I sřtałem sie ... tym křorzy byli bez zakonu jakobym był bez zakonu (chociam nie był bez zakonu Boźego...) ... Wuj*] *BibRadz* 1.Cor 9/21; Wiřsymirus wziął krolewfki okręť áczkolwiek go dobrze broniono *BielKron* 339v (14); *KwiatKřiqź* O4v (2); quoque pořřum ferre quanquam iniuriosum est, I ná tym przestáć mogę áczkolwiek krzywdá yeřth *Mącz* 337d (10); *SienLek* 8 (3); *HistRzym* 32v; *RejPos* 294v (5); *WujJud* 102v (3); *WujJudConf* 103v; *RejPosRozpr* c4v; *BudBib* Gen 28/19; *CzechRozm* 216v; *SkarŻyw* 107; Koribut [...] zá Krolá fię nořił/ áczkolwiek nie był koronowány *StryjKron* 567 (5); *CzechEp* 129 (3); *LatHar* 47 (2); A iac barzo rad náložę y nad zwyź fię wydam řam zá duřze wářze: áczkolwiek obfićie was miřujác mniefy ieřtem miřowan. [*Ego autem libentissime impendam et superimpendar ipse pro animabus vestrís, licet plus vos diligens minus diligar*] *WujNT* 2.Cor 12/15 (6); *SkarKaz* 205b.

c. *W pozycji wewnřtrz wypowiedzenia nadrzędnego (15)*: *TarDuch* C6; *RejPs* 127v (2); Ten też Tales/ áczkolwiek był pogánin/ pokłádał być ludzkie duřze nieřmiertelne. *BielKron* 121 v (2); *BiałKat* 173v; *CzechRozm* 171 v; *SkarŻyw* 292; Jagęło był iemu iáko Brátu rodzonemu (ączkolwiek o tym Swidrigayło niewieřział) przychylniefzy. *StryjKron* 568 (3); Dawid on řwięty Krol y Prorok/ Aczkolwiek y řam był Prorokiem: y Proroki ofiárowniki przy řobie miał: ktorzy fię iáko i on zakonem báwili/ y w nim rozmyřláli: bacźác iż go bez ofobliwego ořwiecienia y obiáwienia Boźego wyrozumieć nie mógl: [...] przetoź fię też o wyrozumienie onego piřánego zakonu nie vćiekał do řadnego z doktorow: ále oto řámego Bogá prořił *CzechEp* 123 (3); *LatHar* 110.

B. *W funkcji wskaźnika nawiązania z odcieniem przyzwolenia: nawiązuje do treści poprzedzającego wypowiedzenia, wprowadza dodatkowe objařnienia, niekiedy zaczyna nowy okres; ale, chociaź, jednak, wszakże, zaś; wiadomo że; et quidem* *Vulg* (552) : *MetrKor* 31/620v; Teź Imbief z miodem

przyprawiony/ ięft więczey zagrzewaiący niżli z czukrem przyprawiony/ Aczkolwiek oboy ięftł dobry tym ktorzy łą fklónni ku paraliżowi *FalZioł* III 12d; Lekarz Auicenna rofkazuie dziecię do dwu lat dogić. Aczkolwiek v nas iuż ięft obyczay telko do roku. *FalZioł* V 37a (21); *GlabGad* Bv; *MiechGlab* 62; *RejPs* 165; kv wyelkies zelzywofczy nafchey poífel nafch yęftł przełz pana Voyewode zahamowan. íprziczin lyekkych. aczkolwyek zadna prziczina thak nyemoze bicz wyelka przekthoram bi prawo wfczech narodow lamano bicz myalo. *LibLeg* 11/160v (3); *SeklKat* A2v (2); *RejKup* a2v; *KromRozm I* G3v; *KromRozm II* a4; *KromRozm III* F5v (2); *GliczKsiąż* H; *SeklPieś* 20; *KrowObr* 154 (2); Słowo Greckie Syndon podczas známionuie płotno lniane/ y prześcieradło [...] áczkolwiek ná thym mieyfcu vczeni ludzie przez prześcieradło rozumieią nieiakie lniane odzienie *BibRadz* II 29d marg (3); Ná to mu Pan Kryftus odpifał (ączkolwiek o tym nie gruntownie pifaño) Błogołławionyś iżeś wwierzył w mię á nie widzyałeś mię *BielKron* 140v (16); był ítarzec niektory od młodzienszka zbdzion/ aczkolwiek żadnego fnich nie ięft imię wypifaño. *KwiatKsiąż* E3 (17); było ich [sędziów] íto á pięć/ aczkolwiek [!] dla krótkości tylko íto bywa wfpominano. *Mącz* 47d (3); *SienLek* 5v (4); *GórnDworz* li3v (4); *RejPos* 16v (6); *KuczbKat* 363 (9); *RejZwierc* 142v (2); *BielSpr* 26; *WujJud* 79 (4); *WujJudConf* 144v (2); *Strum* C4; chociaż Rábinowie niektorzy twierdzą że íie iuż [Mesyjasz] národził áczkolwiek ięfcze nie przyízedł *CzechRozm* 120v (5); *ModrzBaz* 100 (3); *SkarJedn* 106 (4); *Oczko* 17; *SkarŻyw* 278 (6); *StryjKron* 507 (5); *CzechEp* 274 (4); *LatHar* 124 (4); ktory [Bog] zá przełzłych wiekow dopuífzczał wízytkim Pogánom chodzić ichże drogami. Aczkolwiek nie zániechał fáme⁸⁰ íiebie procz íwiádectwá [*dimisit omnes gentes ingredi vias suas. Et quidem non sine testimonio semetipsum reliquit; dopuszczal wszystkim Poganom chodzić ich drogami. A ície nie zostawił samego siebie bez íwiádectwa Wuj*] *WujNT Act* 14/16 (10).

Połączenie: »aczkolwiek więc«: Bo tą przedmową íercá tych/ ktorym bywa nieprawdá álbo łęz zádána/ bywaią od gniewu nieiáko odwrocone. Aczkolwiek więc poípolicie ledá plotki zmyśláią o rozności nieprawdy á fáłżu zádánego *ModrzBaz* 60v.

a. *W połączeniach z dodatkowymi międzywypowiedzeniowymi, przeciwstawnymi wskaźnikami zespolenia zapowiada uzupełnienie i uwydatnienie treści wprowadzonego wypowiedzenia przez wypowiedzenie przyłączone dodatkowym wskaźnikiem zespolenia; wprawdzie, wiadomo że ...; quanquam ... tamen, quamvis ... tamen, ut ... tamen Mącz; quidern ... autem Vulg (396) :*

»aczkolwiek ... a«: aczkolwiekełmy y tych [ksiąg] nawielu mieyfczach wyftępnie popfowanych [...] doítali/ a fnadz by było lepiey/ yżeby było ítych rzeczy do nas nie nieprzysło. *KwiatKsiąż* H2v.

»aczkolwiek ... ale, aleć« (104 : 2): *BierEz* D2v (2); *ForCnR* Av; *FalZioł* V 25a (5); *GlabGad* K3v; *LibLeg* 11/187 (2); *RejKupSekl* a7 (2); áczkolwiek czáfem dopuífci vciífnąć niewinnego ále zdawná przepátrzył ku ktoremu końcu niewinność iego przywiedzie. *RejPs* 150v (5); *SeklWyzn* c2 (3); *SeklKat* Z (4); *LubPs* A3v; Aczkolwiek y między gofcmi tyle też idzie odwłok ále przes trzeci dzień/ nie przes dwie niedzieli. *GroicPorz* s4 (3); *KrowObr* 114v; *RejWiz* 100 (2); *UstPraw* E4; Aczkolwiek ítarzy náłzy Kronikarze kładli nas od Iáwána z Greki ípołu wynidź/ ále ktemu żadne⁸⁰ znáku nie mamy *BielKron* 335; bili íie od raná aż do wieczorá/ aczkolwiek náłzy plac odzyerzeli/ ále wiele ludzi zacnych zginęło *BielKron* 391; áczkolwiek ináczey Węgrzy píżą [...] áleć to Węgrzy Mátyałowowi pochlebiáią. *BielKron* 394v (34); *KwiatKsiąż* F4v; *SienLek* 187v (3); *RejAp* 160v (4); *RejPos* 227v (4);

BielSpr 59v; *WujJud* 45v; Aczkolwiek niekthorzy siedm Świątości Krześcijánłkich kładą/ ále dowodu żadnego na to z piłmá niemáią. *WujJudConf* 159 (2); *RejPosRozpr* b3; *RejPosWstaw* 41c; Y obádwa wełpołek/ ná to zezwolili/ By przeciw Syriyłkiemu/ krolowi walczyli. Aczkolwiek fie ták bárzo/ nagle nie kwápili/ Ale pirwey Prorokow íwoich fie rádzili. *HistHel* D2; *CzechRozm* 236; *Drudzy/ áczkolwiekby* íami niefzli [*na wojnę*]/ áleby miáfto siebie iezdne y piefze wypráwowáli *ModrzBaz* 120v (11); *SkarŻyw* 278 (2); *StryjKron* 447 (2); *CzechEp* 221; *LatHar* 717 [*cf. aczci B a: Bud NT Marc 24/21*] (2); *SarnStat* 897.

»aczkolwiek ... jednak« (35): *KromRozm III* L3 (2); *Quamvis candore praestat, candore tamen vincitur, Aczkolwiek białością przewyżłza yednák wagą á ciężkością záś bywa przewyżłzan. Mącz* 419c; *Vt aliquando pro quanquam, ut desunt vires tamen est laudanda voluntas. Aczkolwiek ná síłách íchodzi yednák wola ma być chwálona Mącz* 509c; *KuczbKat* 139 (3); *WujJudConf* 71 (3); *CzechRozm* 73v (10); *CzechEp* 289 (6); *Phil* C2 (2); *OrzJan* 23; *WujNT* 123; *WysKaz* 44 (2); *SarnStat* 876; *SkarKaz* 42a; *SkarKazSej* 676a.

»aczkolwiek ... lecz« (4): *WujJud* 182v; Aczkolwiek y íi [*przełózeni nad zamkami i nad miastami*]/ niektore zámierzone ípráwy íadzą. Lecz napřednieyłza ich powinność íeft/ pokoy domá miedzy ludźmi ítanowić *ModrzBaz* 30v; *CzechEp* 389 [388]; Aczkolwiek tedy przegládał Bog czáły onych niewiádomości/ lecz teraz oznáyumuie ludźiom áby włyfscy włyedy pokutowáli [*Et tempora quidem huius ignorantiae despiciens Deus nunc adnuntiat hominibus...*; *A czasyć tej niewiádomości przegládajác Bóg teraz oznajmuje ludziom...* *Wuj*] *WujNT Act* 17/30.

»aczkolwiek ... przedsię« (5): *SeklKat* S3v; A áczkolwyek wyem [...] że rodzicy do dworu íyny íwe ná ćwiczenye oddawáya/ áby tám byegłosci yákich á obyczáyow nábywáli [...] Przedlíę nye zda fie thá przyczyná być dołózna *GliczKsiąż* H6; *BielKron* 346v; *KuczbKat* 360 (2).

»aczkolwiek ... wszakże, wszakoż, wszak« (116 : 27 : 3): Wy obá to mięfo maćie. Y aczkolwiek mnie zdrádzicie/ Wízák Bogá nie omylicie. *BierEz* 14v (3); *FalZioł* I 34c; *BielŻyw nlb* 11; Aczkolwiek takowe [*ryby, racy, wężowie etc.*] nie maíą íercza wízakoż maíą takowy członek w ktorim íerdeczna íiła zależy. *GlabGad* E4v (9); *MiechGlab* 76 (3); *LibMal* 4543/146 (2); *GliczKsiąż* K3; Abowiem męká áczkolwiek ku wybádaniu Prawdy bywa przydaná/ wízákże rzecz íeft ku zdaniu ná śmierć niepewna *GroicPorz* hh2 (4); *BibRadz* II 14d *marg*; áczkolwiek wiele Krześciánow pobíł [*Trajan*] zá íwego pánowania/ wízákże tego był przeftał. *BielKron* 149 (23); *SienLek* T3v (2); *GórnDworz* I5 (3); *RejPos* 25; ACzkolwiek vmieiętności y pilności Páłterłkíey potrzebuie káżdá część Chrześciánłkíey náuki/ wízákże ofobliwie náuká o Sákrámenćiech *KuczbKat* 105 (6); *WujJud* 153v; *WujJudConf* 188; *RejPosRozpr* b3 (4); *RejPosWstaw* 110a; *BudNT* c3v; Aczkolwiek to práwdá íeft/ íz tákich wiele íeft/ ktorzy ták trzymáią/ wízákże tego nie bes przyczyny czynią; ále íz ták Páweł nápiíal *CzechRozm* 39v (28); A áczkolwiek íchadzki y bieśiády vcźciwe nie maíą być zábraniáne/ wízákże w nich ma być znáczna íkromność/ á miárá ma być záchowaná. *ModrzBaz* 36v (12); *SkarJedn* 259 (5); *Oczko* 22; *SkarŻyw* 240 (6); *StryjKron* 16 (4); *CzechEp* 292 (7); *ReszPrz* 56; *NiemObr* 15 (2); *LatHar* 127; A wiele ich [...] przychodźiło/ y mowili: Íz áczkolwiek Ian żadnego znáku nie vczyńił: wízakoż włytko cokolwiek Ian o tym powiedźiál/ práwdá byłá. [*Et multi venerunt... et dicebant quia Ioannes quidem signum fecit nullum; omnia autem, quaecumque dixit Ioannes de hoc vera erant; A wiele ich...*

przychodziło i mówili: Iż Janci żadnego znaku nie uczynił: a wszystko cokolwiek Jan o tym opowiedział/ prawda była Wuj] WujNT Ioann 10/41; Aczkolwiek y inni Apostołowie wielkie cudá czynili; wżákże łam Piotr iáko głowá y książę miedzy nimi/ czynił więtsze cudá WujNT 416 (4); SarnStat 201; Aczkolwiek tedy Izáák był włáfnym łynem/ błogofławieńftwá duchownego; wżákoż też Izmáel miał obietnicę błogofławieńftwá docześnego PowodPr 13.

»aczkolwiek ... a tak«: Aczkolwiek poczęcie y národzenie łámo z łiebie wdźięczne iest Pánu Bogu/ A ták to iest ku náuce tu przełózone káždemu/ áby łie brzydził grzechem łwem pierworodnem BibRadz I 63v marg.

»aczkolwiek ... a wszakoż, a wszakże« (43 : 14): Aczkolwiekiem niepokorna/ A wżákoż łi będe wierna. BierEz S4 (2); OpecŻyw 1; ForCnR Cv; MetrKor 38/500; Wonia tego oleyku aczkolwiek czyni bolenie głowy/ á wżákoż rospádzá materiá s ktorey boleć pochodzi z głowy FalZioł I 133d (5); LibLeg 7/34v (7); RejPs 76v; ZapWar 1545 nr 2646; SeklKat Y; y rzekł [Aleksander] do niego Filipie aczkolwiek nie iesth łlufno abych łie imieniem włásnym zwał/ a wżákże nie iako łyn/ ale iako przyaciel do przyaciela do łiebie mowię HistAl B3 (3); KromRozm I G4v (3); KromRozm III L8v; GroicPorz g4v; Ia átkolwiek nieprzyłógłem wiáry dáwác/ áni Cypryanowi/ áni łádnemu tżłowiekowi/ kthory łie s łłowem Bożym niezgádzá/ á wżákoż y Cypryan nieták tego mieyłcá rozumie/ iáko łe ty rozumiełz KrowObr 180 (10); BibRadz I 311b marg; BielKron 265 (3); KwiatKsiqż A4 (6); áczkolwiek też w polach/ łam od łiebie rośłie [pokrzyk ziele]/ á wżákże w dáłekich łtronách iáko w Arábiey/ w Syryey ále nie v nas. SienLek 199v; LeovPrzep b2v; HistRzym 71v; RejPos 250; ModrzBaz 8 (2).

»aczkolwiek ... ale jednak« (2): aczkolwiek on bil na ten czas łlugá thwim álie yednak bil poddanim y dzysz yełth ye⁸⁰ K. m. LibLeg 11/12; WujJudConf 153.

»aczkolwiek ... ale przedsię« (2): Ci áczkolwiek mułżá być łierpiáni w łich vrzędzie/ ále przedłię namiełtniki łwe niechby mieli ták łe ktorziby w onem powiełcie ośiáđłóść mieli. ModrzBaz 74v (2).

»aczkolwiek ... ale wždy« (2): Mleko też włzelkiem łrucinám y boláczkám wnątrznym pomaga, aczkolwiek też y na to iest owcze mleko ale wždy nie ták moczne. FalZioł IV 4d; RejPos 124v.

»aczkolwiek ... ale zasię, ale ząsie, ale ząś« (3 : 1 : 1): aczkolwiek wschelakym obicząyem okolo thego staraly sye, y posłow y nakładow nyelythvyacz Álie zállye theras wyelcze sá poczyełcheny LibLeg 10/114; GliczKsiqż Pv; BielKron 147v; RejPos 321 v; A áczkolwiek pokoy miedzy łobá cześłto łtánowili/ ále go ząsię dla ledá przyczyny rwáli ModrzBaz 105v.

»aczkolwiek ... jednak przedsię«: Ktorzy ták czyniá [od niektórych pokarmów się wstrzymujá a za to innymi się objadajá]/ áczkolwiek przykázanie o Poście wypełniáią/ y prawdźiwie pólzczá/ iednáł przed łię obzárłtwem grzelżá. WujJud 190.

»aczkolwiek ... jednakże wždy«: Bo áczkolwiek ten wtory Ádam [tzn. Chrystus]/ nie iest ták ziemłki: iáko był on pierwłzy [...] ále iest cżłowiek niebiesłki. [...] Iednáłże wždy cżłowiek iest prawdźiwy CzechEp 295.

»aczkolwiek ... przedsię jednak, przedsie jednak« (2 : 1): KromRozm II f4; áczkolwiek wiela łudźi złóśł práwie z brzegow wylewá/ przedsię iednáł [...] wiela tákich iest;/ Ktorzy nád cześł y miłóśł Páná łwego/ nic miłłżego [...] łobie nie powázáią. WysKaz X2 (2).

»aczkolwiek ... wszakoż jednak, wszakże jednak« (4 : 2): *BibRadz* I 5; Bo áczkolwiek bez pokármu y bez picia/ człowiek trwác á żyw być nie może/ wżákże iednák stąd to nie przychodzi/ iż kto ie y pije/ áby miał żyć ná wieki. *RejPosWiecz*² 91; *CzechEp* 9; Bo áczkolwiek mogli by fię o niełáfkę Bożą [...] taki człowiek nie przypráwić/ [...] wżákoż iednák nowej łáfki BOżey pólpolicie nie bierze *LatHar* 244 (3).

»aczkolwiek ... wszakże przedsię: o czym áczkolwiek iuż w nowym przymierzu znáczniey nápiáno mamy. Wżákże przedfię y v Dánielá Proroká/ nie ledá iáką otuchę wczynił też Bog o tym *CzechRozm* 124.

»aczkolwiek ... wszak wżdy, wszakoż wżdy, wszakże wżdy« (1 : 1 : 1): *BierEz* Q2v; bo aczkolwiek z niego wilgota włafna iego wychodzi, wżákoż wżdy, infza opcza zoftawa. *GlabGad* H3; *CzechRozm* 69.

»aczkolwiek ... a wszakoż jednak: Atzkołwiek [!] Pánnę Máryą mátkę Páná nászego [...] mamy wćiowie wfpominác [...] A wżákoż też to wiem iednák/ iż tá Pánná/ nigdy tego niepożádáá [...] iżebyfmy Syná Bożego [...] zdzieráli s ítholcá Bożego *KrowObr* 152v.

»aczkolwiek ... a wszakoż przedsię: Atzkolwiek to prawdá/ iż ku odpufztzeniu grzechow [...] nie potrzebá żadnych vtzynkow/ y nie dla tego ich tzy nic mamy/ ábyfmy zbáwieni byli [...] á wżákoż przedfię/ dlá tego dobrych vtzynkow/ niegániemy *KrowObr* 61.

»aczkolwiek jednak: konietzniebyście fię y Piotrá fwiętego rádzi záprzeli kiedyby był ták wiele pił ná przeciwo wam/ átzkolwiek fie iednák iego y náuki y żywotá przyćie/ á práwie fie z niego náfmiewacie *KrowObr* 22.

»aczkolwiek lepak ... wszakże« (4): *ModrzBaz* 129 (2); Aczkolwiek lepak ták dobry á potrzebny iest [przekład słowianski]/ wżákże nádeń daleko prawdziwzy iest Lácińki przekład. *BudNT* c4 (2).

»aczkolwiek więc ... a wszakoż: Aczkolwyek wyęc ítrácham fye twoyey wyelgości/ á wífákoż ludzkoć mye przyzywa. *KromRozm III* O3v.

»aczkolwiek wżdy ... a wszakoż: Aczkolwiek wżdi niegdi ku niektorim dworzanóm przichodzę a rádzi mie widzą á wżákoż ínadź inij przeto iim nieprziiaią *ForCnR* A3v.

»aczkolwiek ... chociaż ... jednak: Bo ten [*Chrystus*]/ áczkolwiek czcią y chwałą [...] iest ukoronowan od Bogá oycá fwego: y chociaż ma od niego imię nád wżyftkie imioná dáne: jednák chwały tey oycowfkicy nie ma/ áni mu iey też bog dał. *CzechRozm* 194v.

C. W obrębie jednego wypowiedzenia wprowadza dodatkowe składniki najczęściej przydawkę lub okoliczniki; chociaż, nawet, wprawdzie; *quamvis* *Mqcz* (22) : *FalZioł* *4; łuna księżyczowa ma w łobie moc dawania wilgoti kaźdey rzeczy y zagrzewania aczkolwiek tajemnego *GlabGad* H4; A dla lepszey obrony fiedm zamkow (aczkolwiek grubo á nie subthilno) zbudowali *MiechGlab* 59; *HistAl* F7; Wzyął Brytánnią y wyspy morfkie [...] áczkolwiek s trudnością. *BielKron* 141v (4); *siquis* Tyrannum occidit *quamvis* familiarem, który okrutniká/ áczkolwiek w towarziftwie zábił. *Mqcz* 422a; *SienLek* 83v (2); *WujJud* 170v; *CzechRozm* 192; Byłoby to przeciw práwu wżech národow/ gdyby Polacy áczkolwiek Pogáńfkiemu Pánu wiaré złamáć mieli *StryjKron* 722 (2); był wczniem Páná Iezufowym/ áczkolwiek potáiemnym *LatHar* 736 (3); *SarnStat* 1166.

Połączenia: »aczkolwiek ... ale«: oddáiemyc dzięki/ áczkolwiek niegodne/ ále day to Pánie/ żeby nabożne y tobie przyjemne *LatHar* 272.

»aczkolwiek ... wszakże« = *nie tylko, nie dość że ... ale:* Aczkolwiek rofkázuie pośłufzeństwo zwierzchności/ wiernym łługam Chriftuśowym: Wízákże nie mniefy tego po nich chce/ żeby byli áichymi/ łpokoynymi/ á od walki dálekimi. *CzechRozm* 252v.

»aczkolwiek ... a wszakoż« = *nie tylko, nie dość że ... ale:* I aczkolwiek ku inźzym wielom rzeczy łą barzo wzyteczne/ a wízakołż też ku zachowaniu łtaroświeckiefy pamięci Xięgi piśm łą barzo potrzebne *KwiatKsiąż* G4.

2. *Wprowadza wypowiedzenie okolicznikowe warunku; najczęściej z uwydatnieniem tylko następstwa czasowego przy zaniku właściwej funkcji wskaźnika stosunku warunkowego; jeśli, gdy; si Mącz, etiam si Modrz* (5) : *RejPs* 181; aczkolwiekiem ia wiele Słów odmienił albo włożył niedla tegom wóził że bych był lepśy miłtrż nato *RejKupSekl* a6; *Nec si sciam dicere ausim, Aczkolwiek bych wiedział/ wízákże bych rzéc nie śmiał Mącz* 21c; *Bo záprawdę rycerze nie rodzą fię/ áczkolwiek fię śláchćicy rodzą. [Profecto milites non nascuntur, etiam si nobiles nascantur Modrz 176] ModrzBaz* 76.

Połączenie: »aczkolwiek ... tedy jednak«: *My áczkolwiekbychmy mu gniefy z winą odpufćili/ tedy jednáł winien temu przeciw ktoremu wystąpił opráwić wedle łkazni łądowej. UstPraw* 13v.

3. *Wprowadza wypowiedzenie okolicznikowe przyczyny; ponieważ, bo* (7) : *OpecŻyw* Iv; *Bo śnadz namnieyśła kość ćiała moiefy iest wliczbie twoiefy/ á zátáiona przed tobą niebędzie áczkolwiek iest iftność moiá przez ćię łprawioná RejPs* 206v; *KwiatKsiąż* O3; *RejPosRozpr* c3v; *ReszPrz* 29; *nie śmiem/ y boiefy fię przyłtápic ia grzełzny áczkolwiek ná záługi moie nic fię nie łpufzczám LatHar* 206; *SkarKaz* 311a.

** *Bez wystarczającego kontekstu* (20) : *Etsi, Aczkolwiek. Tametsi idem Mącz* 108d; *Quamlibet, pro quantūlibet, Aczkolwiek; Quanquam coniunctio casualis Aczkolwiek; Quamvis coniunctio adversativa idem significans, Aczkolwiek Mącz* 337d; *Quantumcunque adverb. [...] Aczkolwiek; Quantunvis adverbium. Aczkolwiek/ niechay będzie yáko chce. Mącz* 338b; *Tametsi copulativa particula in principiis orationum posita indicativo gaudet, Secundo etiam loco subiunctivo Aczkolwiek Mącz* 439b; *Aczkolwiek. Quanquam Calag* 571a; *Etsi – Aczkolwiek Calep* 374b; *Licet – wolno iest. Aczkolwiek Calep* 602a; *Quanquam – Aczkolwnk [!] Calep* 886a; *Tametsi – Aczkolwieti [!] Calep* 1046a.

Tekst niepełny w przytaczanych cytatach z obcych źródeł (8): *KrowObr* 205v [2 r.], 206; *Mącz* 282b, 337d, 338b, 348c, 439b.

Cf **ACZKOLEK, ACZKOLI, ACZKOLWIE, ACZKOLWIEKCI, ACZKOLWIEKCIEM**

KK